

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hónap 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal

Főpiac, a város-
 házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postá-
 saronként 5 krajával
 számítottak.

Császári vendég.

Debreczen, augusztus 30.

(yl) Szeptember végén császári vendége lesz a magyar székes fővárosnak. A tatai hadgyakorlatokról és a baranyai vadászatokról jövet, a német császár látogat el a fővárosba.

II. Vilmos a fin de siècle egyik legérdekesebb és egyik legimponálóbb alakja. Tettereje, talentumának sokoldalúsága, szellemének rakéta-szerű megnyilatkozásai, bátor kezdeményezései, erősen, majdnem megdöbbenően kidomboruló karaktere messze föléje emelik az átlagos embereknek. Teljes érzékel a legmodernebb áramlatok iránt, mint a korona és az állam tekintélyének hatalmas őre áll trónján; szinte azt a benyomást teszi kortársaira, mintha hivatással birna arra, hogy vezér legyen a mélyreható átalakulás, a társadalmi és állami élet jövődjé formái körül meginduló harcban, a mely lépten-nyomon veti előre árnyékát. Kiméletlenül, következetesen halad a maga célja felé; akadály nem riasztja vissza s kész megmérkőzni a legfélelmeesebb ellenféllel.

Ha nem volna császár akkor is korunk egyik kimagasló jelensége volna, a ki megérdemelné a tiszteletteljes fogadást, bárhol fordul meg.

II. Vilmos azonban fölséges

urunknak barátja és szövetségese, azaz barátja és szövetségese Magyarországnak is, mert hiszen ez a nemzet és királya egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A mikor közénk jön, a mikor meglátogatja fővárosunkat, akkor mindazzal a kitüntetéssel és szeretettel kell körülvennünk őt, a melyet barátunktól meg nem tagadhatunk.

A székes főváros közgyűlése nagyon helyesen, tapintatosan cselekedett, a mikor vita nélkül, egyhangulag intézkedett a császári vendég-méltó üdvözlése ügyében. Ennek a helyes magatartásnak megfelelő folytatása az lesz, ha a dísz és lelkesedés, a melyet a hatóság és a lakosság fog kifejezni, tényleg arányban áll majd az esemény jelentőségével.

Berlinben nagyon jól tudják, hogy a monarchia közvéleményében a magyar nemzet a hármasszövetségi politika leghatalmasabb és legmegbízhatóbb támasza. Szövetséges társunk fogadásával láthatólag kell kifejeznünk ezt az állásfoglalást, úgy kell fogadnunk a német császárt, hogy személyes tapasztalása megfeleljen annak a kedvező véleménynek, a melyet kétségtelenül alkotott felőlünk, hűséges és okos ragaszkodásunk alapján ahhoz a politikához, a melynek ő egyik legkiválóbb képviselője. A német császár azzal a meggyőződéssel menjen haza, hogy itten olyan nemzetet talált,

a melynek barátsága és szövetsége érdemes a megbecsülésre. Hogy ezt elérjük, annak hathatós eszköze a körülményekhez alkalmazott magatartás.

Tavaly, az Ezredéves Országos Kiállítás idején minden külföldit körül rajongtunk, a ki ide jött, hogy haza térve, jó hírünket vigye magával. Csak helyeseltük, ha barátokat szerzünk, a kik jó szívvvel csinálnak propagandát mellettünk: élénk szükségünk van erre, mert sok az ellenségünk és nagy a tájékozatlanság hazánk felől. De mivel tavalyi vendégeinkkel szemben többé-kevésbé megtaláltuk a helyes magatartás irányelveit, mennyivel szükségesebb ez idei vendégünkkel, a német császárral szemben!

A király és a királyi udvar Európa egyik leghatalmasabb uralkodóját látja vendégül magyar székes fővárosában. Ritka esemény ez, mélyreható politikai jelentőséggel az önálló magyar államiság megismerése tekintetéből. Budapestnek meg kell ragadnia az alkalmat, hogy az önálló magyar állam fővárosa kitörülhetlenül bele vesse emlékét a császári vendég szívébe.

Magyar oltári nyelv!

— A mária-pócsi bucsu. —

A mai postával érkezett hozzáunk H-Dorogról, a magyar g. kath. püspökséget és magyar liturgiai nyelvet követelő orsz. végre-

T Á R C Z A.

Egy öreg asszony levele.

Írta: Tutsek Anna.

Egy levél akadt a kezembe; hogy mi uton-módon, az nem tartozik ide. Elég indiskrét vagyok, hogy itt közreadom. Senki sem veheti rosz néven, mert senkire nézve nem kompromitáló. Ime.

*

Kedves kis sógorasszony, — nagyon elszomorított leveledben az őszinte vallomásod, hogy az uraddal semmiképp sem tudsz békésen meglenni, s annyit pöröltök, hogy cseng bele egész nap a ház. Hát ez elég nagy baj, édes fiam. Ha már az első évben veszekedés a mindennapi kenyeretek, mi lesz akkor majd később, amikor már a kibékülés sem lesz többé olyan édes?

Tölem kérsz tanácsot, hogy mit tegyél és azt kérdezed, hogy mit tettem én, hogy az én uramat, a te bátyádat, a ki olyan rabiátus, házsártos, lobbanékony, hirtelen haragu és — valljuk meg — meglehetősen komoly, könnyelmű fiatal ember volt, úgy át tudtam alakítani és megszelidíteni.

Édes lelkem, erre én egy szóval is megtudnék felelni. Szerettem. Ezenkívül még okos is voltam. Persze nem voltam tizenhét éves, mint te, mikor férjhez mentem, hanem huszonnégy, s akkor már nem fogja az ember olyan tragikusan föl, ha férjem uram szivarozás közben hamudombokat épít a finom perzsaszőnyegre, vagy a hagymás rostélyosból oly szenvedélyes szeretettel vacsorál, mintha soha többé nem vágya megcsókolni az ő édes kis feleségét.

Ha minden csekélységből családi jelenetet rögtönzünk, akkor elveszítjük befolyásunkat ferjünkre a valóban nagy eseményeknél.

Megvallom, sok szomorú órát okozott nekem az uramnak még legénykorából megörzött gyengéje és előszeretete a vendéglők és kávéházak iránt. A felsőbb körökben ezt „klub“-nak hívják. Nálunk „kompániá“-nak nevezik.

Az uram föltétlenül szükségesnek tartotta földi boldogságához, hogy minden héten legalább kétszer-háromszor a „kompániá“-val, a „fiukkal“ vacsoráljon, s minden áldott nap ugyanezen szeretetreméltó fiukkal a sörházban uzsonnáljon. En azonban ezt egy kissé sokaltam.

Minden okos asszony tudja, hogy

férjének okvetlenül szüksége van férfitársaságra, de nem igen gyakran.

Ha azonban nagyon erélyesen harcol ellene, úgy magának a házsártos Xantippe, férjének meg a papucshős címét szerzi meg. A végeredmény pedig rendszeren: csak azért is!

Nem ellenkeztem, nem pöröltem és nem tettem szemrehányást soha, még ha hajnal felé is került haza, hanem sajátosképpen rendszeren nagyon rosszul éreztem magamat olyankor, mikor igen gyakran készülődött a „kompániá“-ba. Mivel pedig az én jó uram nagyon szeretett, mindig nagyon megijedt, otthon maradt és gyöngéden ápolt, a mig jobban lettem. Akkor meg már mindig igen késő volt elmenni.

Délutánonkiint én is ellenállhatatlan vágyat éreztem egy-egy pohár sör után. Az uram örült, ha együtt mentünk, — de nem vitt a „fiuk“-hoz mert — egy kissé féltékeny volt. Lassankint, a nélkül, hogy észrevette, vagy tudta volna miként, egészen elmaradt a legénykori pajtásaitól. Ezerféle fortélyt találtam ki, a mivel ott-hon tudtam marasztalni, még pedig úgy, hogy mindig szívesen maradt.

Soha sem fáradtam bele és soha sem vesztettem el a türelmemet. Mert szerettem.

hajtóbizottság jegyzőjétől az alábbi nagyrdekü levél:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Folyó hó 26-áról Mária Pócsról voltam bátor tekintetes Szerkesztő urnak megsürgönyözni, hogy a Mária napi bucsu alkalmával, a magyar mise megtartása a munkácsi püspök által betiltatott.

Engedje meg, hogy ezen ügyet részletesebben megírjam azon kéréssel, hogy e levelemet, ha azt úgy formájánál, mint tartalmánál fogva a közzé tételre érdemesnek tartja, becses lapjában közzé tenni kegyeskedjék.

Mint méltóztatik tudni, a hajdudorogi mintegy 8000 magyarjku görög-katolikus hívő közzül évenként augusztus hó 27-én mária-pócsi kegyhelyhez a boldogságos Szűz-Mária tiszteletére tartandó bucsura legalább 3000-4000 hívő szokott elzarándokolni, hogy ott a Boldogságos Szűz-Mária a Jézus anyja és Magyarország védszónyának köteles háláját és szeretetét lerója.

Ezen ősi szokáshoz híven ez évben is legalább négyezeren zarándokoltunk el oda; elzarándokoltunk pedig mint buzgó és ájtatos magyar katolikusokhoz illendő, oly czélzattal; hogy hálánkat és szeretetünket lerójjuk, hazánk és vallásunkért ájtatos imánkat elmondjuk, melyben azért fohászkodunk Mária, az isteni anyához, hogy imánkat meghallgatva a mindenható Istennél a mi igaz kérésünket támogassa.

Elmentünk tehát most is, teljes áhitattal és vallásos érülettel, meg érkezünk a kegyhelyre, boldogoknak érezvén magunkat, hogy ezen hosszú fáradsó ut megtételére a mindenható Isten erőt és kitartást adott.

De boldogságunk nem sokáig tartott, mert alig érkezünk meg, egyszer csak villámesapásként halljuk azon hirt, hogy a hajdu-dorogi s a többi *hozzácsatlakozó magyar görög katolikusoknak a magyar mise megengedtetni nem fog.* Bár már régebb ideje, majdnem egy éve megjelent a lapokban az a hír, hogy a Pápa ő szentsége a magyar mise megtartását betiltotta, a magyar szerkönyveknek elkobzását elrendelte s ezen rendelete végrehajtására a püspököket utasította; de ez csak eddig hirnek maradt és mi biztunk abban, hogy az, annak is fog maradni az örökké valóságig: anynyival is inkább, mert a Munkács egyházmegyei püspökünk *Firczák Gyula* ur

ő méltósága atyai jó indulatában és *magyar hazafiságában a legerősebben biztunk.* Így tehát bár azon töre^hvés, hogy a magyar nyelv az oltárról leszorittassék előttünk nem volt ismeretlen, mégis a *legnagyobb megdöbbenést és fájdalmat ébresztette fel bennünk;* és siettünk illetékes helyre a püspöki megbizotthoz megtudni, hogy a szállongó hír való és igaz-e? — Fájdalom, meg kellett győződünk arról, hogy a hír való és igaz, mert a püspöki megbizott főtisztelendő *Lengyel* Endre nagy kállói gör. katolikus lelkész ur élő szóval kinyilatkozatta, *hogy a magyar mise betiltatott és azt ő meg nem engedheti.*

Felmutatta előttünk a munkácsi püspök illetve annak helyettese dr. *Mikita* kanonok aláírásával hozzáintézett azon sürgönyt, hogy a *Pápa ő Szentsége rendelete folytán a magyar mise betiltandó.* — Képzeltetetlen behatással volt ez reánk, nem tudtuk elnyomni azon mély fájdalmat, mely egész lényünket átjárta. — Nem tudtuk magunknak elképzelni azt, hogy Magyarországon, Magyarország védszónya a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére rendelt bucsu alkalmával a már általunk harmincz év óta használt, *szereket magyar anyanyelvünket, az oltárról eltávolítani valaki merje.* Igazán megfejthetetlen rejtelly. *Játék és guny a vallással és hazafissággal.*

De meglepetésünkből felébredve, szívünk érző fájdalmát elnyomva, még egyszer megkíséreltük mintegy négy vagy ötszáz hívővel kiengesztelni a kérlelhetlen sors nevében szereplő püspöki biztost, hát ha vallásos érzületünket, mély fájdalmunkat, és hazafias bánatunkat figyelembe véve, az ő vallásos érzülete és hazafissága megengesztelődik, s a szokásos magyar misét, a jelenlevő mintegy 10,000 magyar hitsorsosainak is megengedi. — Csalódtunk, mert ő Főtisztelendősége hivatott ezen lelki örömben részesíteni nem érezte magát hivatottnak.

Ekkor a legnagyobb fájdalmunk és kesergésünk közepette jutott eszünkbe, hisz mi magyar görög katolikusok *árva vagyunk,* nekünk *nincs egy főpásztorunk,* ki lelki fájdalmunkban gyógyírt adna, nincsenek lelkipásztoraink, kik szemünkből a könyeket letöröljék, bennünket hazafias és vallásos oktatásban részesítsenek. Eszünkbe jutott az, hogy mi ezen hiányt már félszázaddal ezelőtt észrevettük,

s minden tőlünk telhető uton és módon igyekeztünk azt pótolni. De fájdalom ezen hiány mindedig pótolva nem lett.

E szent helyen tehát fogadást tettünk, hogy nem szününk meg tovább is küzdeni a magyar nyelvért és magyar püspökségért.

„A türöké és szenvedőké a mennyország“ „zörgessetek megnyitattik“, „kérjétek és megadatik“.

Ezen isteni igékkal felfegyverkezve állunk tehát a nyilvánosság mezejére és kijelentjük, hogy addig türünk és szenvedünk, míg türelmünk és szenvedésünk meg nem gyógyittatik, addig zörgetünk és nyitogatunk, míg a *magyar nyelv szentesítése és a magyar püspökség megadásához vezető,* eddig elzárt ajtót részünkre hosszú küzdelmünk és fáradságunk díja: *a magyar nyelv oltaroni szentesítése és a magyar püspökség felállítására meg nem adatik 200000 igaz vallásos, magyar görög katolikus lelki gvönyörére és boldogságára.*

Eljen a magyar nyelv, éljen a magyar püspökség!

Oh Boldogságos Szűz Anya légy ezen szent küzdelmünkben velünk és légy te a mi boldogítónk és légy a mindenható Istennél közbenjárónk.

Ezen hazafias és vallásos szavakkal ajkunkon távoztunk el a kegyhelyről és bizunk Istenben, hogy kivánságunk már legrövidebb idő alatt teljesülni fog mert a magas kormányban meg fog lenni az akarat és tehetség arra, 200,000 magyar hívőt az *oroszok martalekává nem enged,* s Magyarországon a magyar görög katolikusoknak is megadatik már valahára az a jog, a mit az oroszok és oláhok már oly régen élveznek.

Kelt Hajdu-Dorogon, 1897. aug. 29.

Farkas Győző,

Hajdu-dorogi főjegyző ugyis mint a magyar ajku görög katolikusok országos végrehajtó bizottságának jegyzője.

A debreczeni dalegylet hangverseny körútja.

Nagy Kikinda, augusztus 27.

IX.

Tekintetes szerkesztő ur!

Temesváron aug. 25 én délben a város vendéglét meg bennünket, mely ebé-

Igaz, hogy voltak nálunk is néha ugynevezett viharos jelenetek. De „soha sem ment le a nap a mi haragunkkal.“ ha pörültünk is és ellenkező nézetet voltunk, de nem duzzogtunk.

Egy kis pörölés néha nem is olyan nagy szerencsétlenség s nincs is annál édesebb, mintha egyik a másiktól azután szépen bocsánatot kér és kibékülnek. De a napokig tartó duzzogás, haragtartás sértődés, az már veszedelmes dolog. Rendszer az elhidegülés kezdete.

Egytől azonban óvakodtam mindig. Soha sem mutattam magamat az uram előtt rendetlen, hanyag, vagy neveltséges pongyolában.

Szinte hihetetlen, hogy némely asszony, alig pár hónapi házaselet után, milyen képtelen frizurákban és lompos pongyolákban jelenik meg a férje előtt. A jó ember jóformán nem is tudja, hogy mi de érzi, hogy valami nem tetszik neki a feleségén. Hát mikor az édes kis anygalt először látja meg a vastagon fölkennt cold erémetől fénylő arczczal, kis kacsoin nagy sárga szarvasbőr keztyűkkel s szöke fürtjei kemény aczél bodorítókba szoritva! Még jó, hogy ha csak elneveti magát; de hátha ki is ábrándul?

Nem mondom én, hogy hiuk legyünk de a férjünk előtt éppen úgy meg kell

öriznünk bizonyos nimbuszt, mint a vőlegényünk előtt. Nem is képzelnéd, hogy ez a csekélység, ez a kis elővigyázat milyen nagy jelentőségű lehet.

Ha pedig teljesen le akarod kötelezni a férjedet és a házibékét állandóan fenntartani, úgy tarts jó konyhát, de óvakodj attól, hogy sok pénzbe kerüljön, vagy kiizzadt, kivörösödött ábrázattal, fáradságtól alig lihegve, konyhaillattól gőzölögve kerülj be magad az asztalhoz. Azzal nem imponálsz az uradnak egy cseppet sem, ha látja, hogy agyondolgozod magad eszélmunkával. Ha magadnak kell főznöd, vagy valami durvább munkát végezned, úgy tedd, hogy az urad észre ne vegye.

Még egy volt, a mivel én nagyon sokat szeliditettem az uram hirtelen fellobbanó természetén.

Soha sem csináltam előtte nagy takarítást.

Ne neved, kérlek. Ez nagyon fontos dolog. Ha következetesen minden hónapban egyszer szegény feje teljesen ki lett volna forgatva az ő szokott kényelméből és nyugalomból, s ha délben, mikor hazajön, mindenütt egy-egy seprűbe, vizes dzsába, meg poroló pálczába ütözködik, s egyetlen butordarabot sem talál a helyén. — hidd meg, ez még egy türelmes férfi

idegeit is próbára teszi. Hát még a ki indulatos!

Ugy segitettem a dolgon, hogy egy napra csak egy-egy szobát veitem alapos takarítás alá, azt is igyekeztem délig elvégezni. Igaz, hogy így tovább tart, de legalább megkiméltem mindig a perpatvartól.

Mindezek azonban csak csekélységek, a melyeket talán minden asszony tud, de kevesen vesznek figyelembe.

A fő az, hogy tanulmányozd az urad természetét és igyekezz szeretettel és türelemmel hozzá alkalmazkodni. Nem mondom, hogy én kanállal ettem a bölcsességet, s eltaláltam a helyes utat, de az bizonyos, hogy a mi házaseletünk olyan jó, hogy annál jobbat egy asszony sem kívánhat magának.

Mert, édes fiam a férfiember olyanforma, mint a tükör. Ha szépen nézel bele szépen néz vissza reád.

Mindezek után pedig nem tanácsolok éppenséggel semmit. Ha te is majd huszonhét éves öreg asszony leszel mint én és három év óta férjnel, te is ismerni fogod az oroszlan-szelidítés minden apró csinját-binját.

den a
Károli
tabl
tokna
hangu
egész
legkiv
őszint
város
álló r
hogy
egylet
az or
petést
jövöre

jártun
és táv
tuk a
távbe
Budap

még i
gényes
ennek

mely
csator
gy. ez
rende
tünk;
időber
városr

tartott
alatt t
nyörk

ség le
nyesen
az ujr
még a
meg a

is ért
és ze
zászó
melye
zött o

esut a
a köv
ván be

togetás
egylet
részerő
halmaz
pillanat
köszön
26. Kés
dalegyl

In
utunka
a meg
let zás
ket s i
gyar b
szomja

N
ban ér
tömeg
sága f
Zsivkó
dalegyl
tületile
a tüzo
rende
Leó vá
ev. tan
lőny“ f
figyelm
hető, h
podgyás
sem áll

*)
ki sürg
keves si

den a polgármester kir. tanácsos Telbisz Károlyval együtt jelen voltak a város notabilitásai. Az ebéd mint az már jóbarátoknál elmaradhatatlan, igen kedélyes hangulatban folyt le s így a felkészültök egész áradatát hallgattuk végig, melyek legkiválóbbja volt a polgármesteré, mert őszinte szép szavakban ecsetelte a két város Temesvár és Debreczen között fennálló régi jó viszonyt s végül elmondta, hogy a siker, melyet a debreczeni dalegylet Belgrádban aratott — úgy mint az országban — náluk is jól eső meglepetést kellett és attól sok jót várnak a jövőre.

Délután különféle megnézni valókat jártunk sorra, mint a kir. posta, táviráda és távbeszélő óriás palotáját s megbámultuk azt a remek berendezést, melylyel a távbeszélő hivatal fel van szerelve, hol Budapest—Béccsel is beszélni lehet.

Nagy elmaradottság nálunk, hogy még ilyen nem birunk s nagy szegénység, hogy nem akad ember a ki ennek mielőbbi létesítését sürgetné. *)

Délután a városligetbe mentünk ki, mely a gyárváros és a vár között, a Béga csatorna partján terül el, s ott a 43-ik gy. ezred zene kara által tiszteletünkre rendezett séta hangversenyen részt vettünk; e hangversenyen — bár szokatlan időben, hétköznapra esett, — részt vett a városnak majdnem összes intelligenciája.

Este aztán a gyárudvar helyiségében tartottuk meg *hangversenyünket*, mely alatt tüzi játék és vízvilágításban is gyönyörködtünk.

A hangverseny — mint azt a közönség lelkes hangulatából előre is láttuk fényesen sikerült, vége hossza nem volt az újrázásnak s mi szintén lelkesedve még egy egész műsorra valóval toldottuk meg az éneket.

E hangverseny alatt az a meglepetés is ért bennünket, hogy a gyárvárosi dal és zene egylet zászló-anya egy szép zászló szalagot ajándékozott lobogónkra, melyet a jelen voltak riadó éljenzése között ott mindjárt fel is tűzött.

Huszonhatodikán reggel vettünk busut a temesváriaktól a temesvári lapokba a következő köszönetnyilvánítást iktatván be:

„A debreczeni dalegylet, temesvári látogatása alatt, dalos testvérei, különböző egyletek, sőt maga a nemes város hatósága részéről is a szíves vendéglátásnak egész halmazával lett elárasztva. Eltávolításunk pillanatában fogadják mindezekért leghálásabb köszönetünket. Temesvárt 1897. augusztus 26. Kész szolgáljuk Márk mk. a debreczeni dalegylet elnöke.

Innen Nagy Kikinda felé vettük utunkat, mely utazást kellemessé tette az a meglepetés, hogy Zombolyán a dalegylet zászlóval és zene szóval várt bennünket s üdvözölt szíves testvériséggel s magyar barátsággal s frissítővel is el látta a szomszagos kebleket.

Nagy Kikindára délelőtt 10 óra tájban érkeztünk, hol már igen nagy néptömeg várt bennünket. Itt a város hatósága fogadott bennünket. Dr. Bogdán Zsivkó polgármesterrel élükön. A polgári dalegylet és a „nagykikindai dalárda testületileg, zászló alatt vonult ki valamint a tűzoltóság a rend fenntartása végett. A rendezőség élén ott serénykedett Wachtel Leó városi főkapitány és Geley Frigyes ev. tanító s egyuttal a „Torontáli közlöny“ főmunkatársa s az ő körültekintő figyelmüknek s ügyességöknek köszönhető, hogy a vendégek elhelyezésében s a podgyászok szétoztásában legkisebb zavar sem állott elő.

*) Téved Ön tisztelt tudósítónk. Van a ki sürgeti s nem rajta mult, hogy még eddig kevés sikerrel. Szerk.

Itt magán házaknál voltunk elszállásolva s a szíves vendégszeretetek minden kigondolható jeleivel elhalmozva.

Délben a város fényes bankettet rendezett tiszteletünkre, melyen először is dr. Bogdán Zsivkó polgármester üdvözölte a debreczeni dalárdát és különös örömet fejezte ki, hogy a debreczeni dalegylet, más útjában eső dalegyletek mellett is nekik adta az elsőséget. Majd Wachtel városi főkapitány — ki szintén sokat fáradozott a siker biztosítása érdekében — Debreczen városra emelte poharát, valamint Debreczenet köszöntötte fel Fekete Gyula ref. lelkész is Debreczen kultur missióját állítva előtérbe.

Délután a várost tekintettük meg, mely meglepő nyílt egyenes utcáival szépen épült s épülőházaival, impozáns középületeivel igazán meglepett bennünket. Én nem hiszem, hogy ilyen, minden irányban rendezett fekvésű város lenne még egy az országban.

Este a hangverseny fényesen sikerült, melyen nem csak a szerb ajku lakosság is megjelent, de a „Gásze“ nevű szerb dalárda is közreműködött, vegyes karral adván elő pár igazán szép számot. Közreműködött a „Nagy-Kikindai dalárda“ és a Polgári-dalegylet is.

A roppant termet a közönség zsúfolásig megtöltötte s e tekintetben ez a hangverseny az egész utunkban körülbelül legjobban sikerült. Bejöttek a hangversenyre a Zombolyaiak és a szt.-hubertiek.

Természetes, hogy ilyen körülmények között a hangverseny után kezdődött mulatság is éppen reggelig tartott.

Részünkről ugyan nem egészen, mert minket a mi elnökünk zsarnoksága már 1—2 óra között haza zavart pihenni. — Hiszen még hátra van Kecskemét, addig még nekünk nem szabad mulatni, míg a kötelességnek eleget nem teszünk.

Szíves házi gazdáinktól 27-én reggel bucsuztunk el s Kecskemétre délután három órakor érkeztünk meg, hol a kecskeméti dalárda és igen nagy közönség valamint zene szó fogadott bennünket.

P. G.

Tanügy.

* Sz. Nagy Károly zeneakadémiájában hegedű és gordonka szakra Friedmann Samu művészt, a budai zeneakadémia okl. rendes tanárát és az upesti conservatorium helyettes igazgatóját szerződtette.

* Ev. ref. népiskoláinkban az új iskolai év megnyitása szeptember hó 1-én, azaz szerdán reggel 8 órakor fog megtartatni a kis templomban és a Kossuth-utcai új templomban. Amott nt. Dicsőfi József, itt Mitrovics Gyula lelkészek mondanak háladó imát. Tisztelettel meghívjuk erre a szüveget s általában a tanügy iránt érdeklődő közönséget. Emeljük az ártatlan gyermeki szívek vallásos érzését a mi megjelenésünkkel is! Az iskolai előjáróság.

A dalárda hazatérése.

Debreczen, augusztus 30.

Debreczeni dalosaink ismét nem hagyták cserbe beléjük helyezett bizalmunkat és a hosszú utafáradalmaitól kissé megtörten, de dicsőség koszorúival ékesítetten hozták haza zászlójukat.

Mostani körutjoknak talán messzebbre kiható eredményei lesznek, mint amint azt az első pillanatra hinné a körut leírását olvasó. Mert hisz tudjuk, hogy hazánk irányában a jóindulatu érzés a kisebb déli tartományokban az utóbbi idő-

ben annyira meglazult, hogy a szerb magyar ölekezésnek a mi Belgrád intelligenciája és Debreczen dalosai közt lefolyt, okunk és jogunk van nem csak az udvariasság, és a tiszta vendéglátás tényét tulajdonítani.

Ép ezen tudat ösztönözte lapunk szerkesztőségének kezdeményezésére a sajtó embereit, és a város hatóságát arra, hogy a hazatérő dalárdát a szokottnál is ünnepélyesebb formában fogadja.

A megérkezés ideje a Budapest felől 3 óra 48 perczkor érkező személyvonat herobogására volt megállapítva, a mikorra nagy és lelkes közönség lepte el a perront és a váró termek előtti tért.

Köz- és társadalmi életünk számos jelesét láttuk a lelkesült tömeg sorában. Ott voltak Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Dobiecki Sándor üzletvezető, Roncsik Lajos, Oláh Károly, Király Gyula városi tanácsosok, Stahl Géza főmérnök, stb. Diszlobogója alatt jelent meg az állomáson a Munkás Dalegylet.

Száz és száz ajkról hangzott fel a lelkes éljenzés, mikor a berobogó vonat egyik kocsijában megpillantották a debreczeni dalegylet derék tagjait. Perczekig zugott az éljen, kalapokat, kendőket lobogtattak s a hölgyek közül számosan virágot szórtak dalosaink felé.

A viharos éljenzés csillapultával Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester üdvözölte a dalegylet tagjait. Debreczen város közönsége nevében mondott köszönetet nekik, hogy a magyar dallal csodás dolgokat miveltek, szíveket hódítottak, babért szereztek lobogójukra. hírnevet, dicsőséget maguknak és Debreczennek.

Viharos éljenzés tört ki, amely után Márk Endre, a dalegylet elnöke válaszolt az üdvözlő szavakra.

Nagyságos polgármester ur! Mélyen tisztelt közönség.

A debreczeni dalegylet évek óta tesz körutakat, hogy a magyar dalnak híveket, Debreczennek dicsőséget szerezzen; részt vett az országos dalversenyeken s útjait, működését, mindég siker koronázta. A legnagyobb díjra most pályáztunk és célunkat értük. Más ország polgárait, messze vidék lakóit ragadta működésünk elismerésre és a magyar dallal megnyertük azok szívét, szeretetét. Babér omlott felénk, dicsőség koronázta utunkat. Ezt a babért, ezt a dicsőséget elhoztuk s átadjuk a mi szeretett városunk, Debreczen nemes közönségének. Kérjük, tartsák meg szeretetüket, támogassanak bennünket s mint eddig, továbbra is könynyítsék meg feladatunkat. Éljen Debreczen város közönsége!

Zugott a lelkes kiáltás minden oldalról.

A szép jelenet után a munkás dalegylet énekelte el jeligéjét és a dalegylet babérkoszorúktól dusan borított lobogójának selem szárnya ráborult a munkás dalegylet lobogójára. Azután a lelkesült tömeg sorából két aranyos, szép szőke kis lány állott ki, Pápay Mariska, aki virág csokrot nyújtott át Márk Endrének és Varga Iduska, aki csengő hangon üdvözölte derék dalosainkat s lant alaku remek babérkoszorút nyújtott át, a melyet Heykal Ede fűvészkerti főkertész készített.

Varga Iduska beszéde így hangzott:

A kedves Otthon küszöbén im tárt karokkal, örvendező szívvel üdvözlünk titeket. Büszkék vagyunk arra, hogy idegen ajku népekkel megszerettettétek a magyart s messze földön édes dallal, zengő énekkel új dicsőséget arattatok a debreczeni névnek. Hálánk, szeretetünk jeléül fogadjátok e koszorút zászlótokra, amelyet hét város lakossága előtt lobogtattatok diadalmasan. Isten hozott!

Ujra éljen, lelkes éljenzés, kalap kendő lobogtatás minden oldalon s a Rácz Károly zenekara újból rázendítette a Rákóczy

indulót. Aztán összevegyült a tömeg, a gratulációk egész özönét fogadták dalosaink, akit csak azután, a lelkesült tömegtől csak nehezen juthattak nehéz szívvel, boldogan rájuk várakozó családjaikhoz s a viszontlátás édes örömben ölelték, csókolták szeretetteiket.

A bevonulás képe is festői látványt nyújtott. Az ut két oldalán nagy közönség állott, az ablakok mindenütt tömve voltak s ahogy jöttek derék dalosaink, mindenik felé kendőt lobogtattak s megéljenztek őket. —

Steinfeld Mihály.

Mint a rengeteg dus lombtól koronázott büszke tölgyét derékben törí ketté a földet rázó vihar: úgy dőlt ki az élők sorából az a daliás, erős ifju a halál kaszájának suhintásától, aki ott fekszik bus ravatalon a pusztma-csisi kastély sírással és jajjal megtelt nagytermében.

Steinfeld Mihály meghalt!

Ez a szívet tépő szó nyíllalott át ma reggel a macsi uradalom minden lakójának kebelén és egy óra mulva benn a városban is szájról-szájra szállt a bus hír:

Steinfeld Mihály nincs többé!

Oh mert nagy és pótolhatatlan veszteséget jelent ez a pár szó.

A családját rajongásig szerető hitves és apa, az uradalmi cselédségéről atyailag gondoskodó ur, a gazdatársaiért dolgozni és áldozni tudó nagybirtokos, — a közügyekért mindig az első közt buzgó polgár, a szegényeket, ügyefogyottakat mindig segítő nemes szívű ember barát hunyta le váratlanul örökre az ő jóságos szeméit.

Megdöbbenő vég ez, amelyet Steinfeld Mihálynak, ennek a szinaranyból való szívvel, földi javakkal dusan megáldott férfinak juttatott az isteni Gondviselés kifürkészhetetlensége.

Pénteken mult két hete, hogy hirtelen rosszul lett s ágyba kellett feküdnie az addig életerős, egészséges fiatal embernek. S azóta a vérbomlás tünetei ellenálhatatlan erővel léptek fel.

Lobos bántalmak jelentkeztek testének minden szervén. Családjának odaadó gondozással, s az orvosi tudomány minden lehetőt elkövetett, hogy megmentsék az életnek. Házi orvosa dr. Losonczy Almos megyei t. főorvos tanácsára konziliumra gyűltek Debreczen legkitünőbb doktorai; lehívták hozzá dr. Kétlyt Budapestről, a világhírű Nothnagelt Bécsből s állandóan ágya mellett virrasztott dr. Gebhardt Kétly tanár assistense. Minden ismerőse, tisztelője — s az egész város az volt — aggódva leste a javulás hírét. De napról-napra leverőbb jelentések érkeztek a macsi kastélyból.

Közben a rokonság is összejött. A beteg nővére Bécsből, nejének édes anyja, fitestvérei Budapestről. Szombaton este érkezett meg Marienbadból nővére Steinfeld Eteleka gr. Zichy Ernőné, akinek azt sürgönyözték innen, hogy Bécsből orvosokat hívjon magával. De épen akkor a legkitünőbb orvosok közül egyet sem kapott meg. De elhozta házi orvosát dr. Hajcsikot, aki a Marienbadban szintén súlyos betegen fekvő férjét gyógykezeli. Ma reggelre mégis megjötték dr. Mozzetic és Hammerschlag hírneves bécsi orvosok, utóbbi vér-betegségekben kiváló speciálista. De már ők sem tudtak a ma reggel végrehajtott műtét-nél egyebet elérni, csak azt, hogy ők is konstatálhatták a vérfertezést.

Kevéssel reá bekövetkezett a rettegett

halál. Steinfeld Mihály csendesesen elaludt, szeméit örökre lehunyta.

Steinfeld Mihály Debreczen leggazdagabb lakója, első virilistája volt 14000 frt egyszeresen számított adójával. Övé volt a 4000 holdas macsi uradalom és B.-Ujvároson a Kis-Hort, amelyeken mintaszerű gazdálkodást folytatott.

Gazdasági ügyekben első rangú tekintély volt s ismereteit gazdatársainak javára is igyekezett értékesíteni. A debreczeni gazdasági egyletnek egyik legbuzgóbb tagja, a lótenyész bizottmányának pedig elnöke volt. A gazdasági egyletnél a lótenyésztes emelése czéljából atyja néhai Steinfeld Ignác emlékére nagyobb alapítványt tett s saját költségén bérelt egy kitünő mént, amelyet ingyen bocsátott használatra. Két ezer irtos alapítványt tett a debreczeni prot. egyetemre is.

Cselédségével atyailag bánt s azoknak nem csak anyagi kedvező helyzetét igyekezett előmozdítani; hanem uradalmában már évekkal ezelőtt iskolát állított és kötelezte cselédségét, alkalmazottjait hogy legalább minden második vasárnap templomba menjenek. Ezek rajongtak is érte. Szolgálatában számos 15—20 éves cseléd van.

Jótekonyságát szélitiben dicsérik. S ő minden feltűnés nélkül gyakorolta a jótetteket. Épen most kapott kitüntető oklevelet egy budapesti emberbaráti egyesülettől. De már csak halálos ágya fölé függeszthették.

Nagy feltűnést keltett a mult év őszén, a midőn egész családjával együtt kikeresztelkedett s Széle György lelkész előtt áttért az ev. ref. vallásra.

Steinfeld Mihály még csak 31 éves volt. Sok jót, üdvöset várt tőle a társadalom, a közügy. Most mind eme szép reményt elhervasztotta a halál hideg fuvallata.

Neje szül. Holieser Lujza urnő egy gazdag budapesti bankár leánya s két kis fiaeskája: István és Pál siratják az oly korán elhunyt család főt.

Temetése szerdán d. e. lesz Pusztmaacson, hová a résztvevő közönséget külön vonat viszi ki. Az ott az idén épült családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Ki hitte volna, hogy ennek ő lesz első lakója s épen ilyen hamar!

A család gyászjelentése a következő:

Özv. Steinfeld Mihályné született Holitscher Louise, ugy a maga, mint gyermekei: István Ignác és Pál Antal, valamint Winterberg Gyuláné Steinfeld Ida, Gróf Zichy Ernőné Steinfeld Eteleka és az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a felejtethetlen drága férj, apa, testvér és rokon Steinfeld Mihály Debreczen szab. kir. város bizottsági tagja, a lótenyész-bizottság elnöke, m. kir. tart. honv. huszár hadnagy e hó 30-án reggel 9 órakor, rövid szenvedés után, életének 31-ik, boldog házasságának 8-ik évében bekövetkezett gyászos halálát. A megboldogult földi részei szépt. hó 1-én délelőtt 10 órakor fognak az ev. református vallás szertartásai szerint a macsi családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke poraira! Macs, 1897. aug. 30-án.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárféléknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— **Kántorok próbaéneke.** A ref. egyház részéről kántor választás ügyében kiküldött bizottság Mitrovics Cyula elnöklete alatt tartott ülésében elhatározta, hogy Szotyori Nagy Károlyt, aki az énekvezéri állásra pályázott ugyan, de a versenyből kizárta magát, fel fogja kérni a versenyénekre. Hisszük, hogy a jeles művész eleget fog tenni a figyelmes felkérésnek és így eleget téve a pályázati feltételeknek is, lehetővé fogja tenni a széles körben ohajtott egyhangu megválasztását. — Az izraelita új templomban is próbaének volt tegnap délután, de eredményre nem vezetett és így a magyarrá lenni nem akaró Stroke galicziai kántor szerződészegése és az azóta Budapestben megválasztott jeles nagyváradi magyar kántor elszalasztása után aligha lesz a felavatásra betöltve ez a fontos állás.

— **A lovassági laktanya helyének kisajátítása.** A lovassági laktanya számára szükséges területeket a város drága pénzen kénytelen megszerezni. A kereskedelmiügyi miniszter kisajátítási eljárás engedélyezett s a kisajátítási terv megállapítása iránt tegnap kísérletet tettek a városházán az érdekelt tulajdonosokkal, Komlóssy Arthur főjegyző, Abraham László t. főügyész és Stahl Géza főmérnök. Az érdekelték csak nem valamenynyien személyesen is megjelentek, különben Szilágyi Imre ügyvédet bízták meg érdekeik képviselésével. — De a kísérlet nem sikerült; s így a törvényes eljárást tovább folytatják. A megszerzendő területek ezek: Ungvári örökösöktől 4 h. 156 ö. Vásári örökösöktől 7 h. 1477 ö. Kerekes Gézántól 6 h. 759 ö. Szotyori Nagy Károlytól 420 ö. Bikfalvy Istvántól 3 h. 1562 ö. Juhász Józsefnél 5 h. 1514 ö. Hegedüs Istvántól 2 h. 1542 ö.

— **Személyi hírek.** Bársony István ismert fővárosi író városunkban van, mint sógora Illéssy Gyula szívesen látott vendége. — Simonffy Béla kir. ügyész, a ki szabadságideje alatt bejárta Franciaországot és Svájcot, tegnap hazaérkezett.

— **Bolyongó arató munkások.** Kis-Szolyváról Mezőhegyesre tartaléknak elszármazott és onnan munkanélküli hazagyekvő 36 tót munkás könyörgött ma reggel Végh Gyula tb. főkapitánynál, hogy szállitassa őket illetőségi helyükre, mert se pénzük, se eledelük nincs. Kényszerutlevelet kapott az egész éhes csapat.

— **Debreczeniek Péterhoffban.** Az Oroszországban utazó debreczeniek: dr. Bruckner Ernő műtőorvos és neje, Tóth Béla gyógyszerész és Ferenczy Ferencz tanár, különösen kedvező alkalommal jutottak Szent-Pétervárra, mert tanuik lehettek a francia köztársasági elnök tiszteletére rendezett ünnepségeknek. Már maga Szent-Pétervár is meglepően szép a remek zászló díszben és egyéb alkalmi ékességben, de még jobban érvényre jutott ez f. hó 24-én, midőn a város pazarul ki volt világítva. — Toll leírni képtelen, — iják nekünk — azt a fényt, melyet az orosz udvar kifejtett a következő estén rendezett péterhoffi kivilágítás alkalmából. Valóban az ezeregy-éjszaka ismétlődött itt. A péterhoffi czári nyaraló — Finn-tenger partján — egészen a párizsi Versailles hasonmása. Tünderies látványt

nyújt bájosan szép aranyozott szobrainak seregével s remek vizijátékaival, melyeknek középpontján karvastagságban ontja a győző vizsugárt 25 méter magasra, az u. n. Simson-kut. Itt folyt le a tündérszép kivilágítás, melyet csak két nagy hatalmasság képes egymás tiszteletére rendezni. Hajók és vasuti vonatok egy negyed óránként közlekedtek egész éjjel Szent-Pétervár és Péterhoff között. A debreczeniek oly szerencsések voltak, hogy közvetlen közelből köszönthették a nyitott kocsin haladó czárt s később Faure Félix elnököt.

— **Alkalom teremti a tolvajt.** Ismételt figyelmeztetés dacára a háztulajdonosok elhanyagolják gondoskodásukat kiterjeszteni arra, hogy éjjelre az ajtók és ablakok zárva legyenek. A rendőrök az éjjel csupán a Hatvan és Piaetz-utczák tájékán nem kevesebb mint 30 kapuajtót és 43 utcára nyíló ablakot találtak tárva-nyitva. Ily hanyag gondatlanság mellett tehetetlen minden rendőrség, hogy megvédje a lakók személyi és vagyoni biztonságát. A közbiztonsági szabályrendelet 9. §-a értelmében 2 frtól 20 frtig terjedhető pénzbírsággal esetleg 2 napra terjedő elzárással sújtható az a házmester vagy háztulajdonos, aki nyáron esti 10 órától reggeli 4 óráig a kapuajtót zárral becsukva nem tartja. Ezt a büntetést a rendőrhatalom a múlt éjjel feljelentettekkel szemben szigorúan alkalmazni is fogja.

— **Debreczen Ausztriából kizárva.** A jószágtartó gazdákat, az állatkereskedő közönséget súlyosan érinti a földmivvelésiügyi miniszternek ma érkezett következő távirati rendelete:

5854. eln. Polgármesternek Debreczen. Osztrák belügyminiszter — törvényhatósága területéről — sertéseknek és kérődzőknek Ausztriába való bevitelét megtiltotta. Irásbeli rendeletem vételeig is a tilalmat tegye közhírré. Földmivvelésiügyi miniszter.

— **Debreczen a szabolcsi ünnepen.** A Zabolch vezér emlékének ünnepére a zabolcsi Földvárban szabad ég alatt kedden, folyó hó 7-én tartandó diszgyűlésen Debreczen város küldöttei gyanánt Bészler Károly és Oláh Károly v. tanácsnokok lesznek jelen.

— **Rossz vasárnap.** Rossz vasárnapja volt Fátyol Mihály béresnek a Kis-Macson. Összekülönbözött egyik bérestársával és miután nem szavakkal, de botokkal kapacitálták egymást, ellenfele olyat ütött a fejére, hogy most haldokolva fekszik a kórházban, úgy hogy Körner Gyula esendbízott eredmény nélkül kísérlette meg a kihallgatását.

— **Az Ébredés daikör köszönete.** A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egyletének dalköre az alábbi sorokat küldte a debreczeni nyomdászegyletnek, amely élénk tanubizonyossága annak, hogy milyen jól találtak magukat körünkben a derék budapesti nyomdászok. Ime soraik: Köszönetnyilvánítás. A f. é. augusztus hó 20—22. napjain Debreczenben megtartott nyomdász-kongresszus, valamint a debreczeni könyvnyomdászok egylete 25 éves fennállási jubileuma alkalmából ez uton is forró köszönetet mondunk azon szívélyes fogadtatásért és ama páratlan vendégszeretetért, amelyben bennünket a debreczeni szaktársak részesítettek. Nem mulasztjuk el továbbá hálás elismerésünket kifejezni Debreczen sz. kir. város tanácsának is azon áldozatkészségért, amelylyel az ünnepély fényét emelni szíveskedett. Köszönet illeti még a vidéki hírlapíró-szövetség debreczeni tagjait valóban lelkes támogatásukért és a debreczeni munkásdalegylet tagjait, valamint mindazon testületeket, amelyek fogadtatásunk, illetve bucsuzásunk alkalmából részt vettek. S midőn az

ott eltöltött kedves napok örökre emlékeztünkbe vésődtek, a debreczeni szaktársaknak, Debreczen sz. kir. város közönségének, valamint mindazoknak, kik ez ünnepek sikeréhez hozzájárultak, e helyen is mondunk lelkes „Isten hozzád“-ot. Budapest, 1897. évi augusztus 27-én. Szaktársi és hazafias üdvözléssel „Ébredés“ a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egyletének dalköre.

— **Tapolczay nem völegény.** Egyik máramarosszigeti lap nyomán a fővárosi lapok is megírták azt a hírt, hogy Tapolczay Dezső völegény. Fővárosi tudósítónk arról értesít bennünket, hogy ezt az eljegyzési hírt a lapokban megczáfolják.

— **Köszönet.** Mindazon t. collégáim, barátaim és ismerőseim kik nőmnek végtisztességtételénél f. hó 29-én megjelenni szivesek voltak s ezzel fájdalmat enyhítették, ezuton fogadják őszinte köszönetem kifejezését. Debreczen, 1897. aug. 30. Errovits Gyula máv. ellenőr.

— **Ellenőrzési szemlék.** Az ellenőrzési szemléket Hajdumegyében és Debreczenben a következő sorrendben fogják megtartani: E hó 17-én H.-Nánáson, 18-án H.-Dorogon, 21-én és 22-én H.-Böszörményben, 24-én és 25-én B.-Ujvároson, hova Csege és Egyek községek is tartoznak. Debreczenben október 4-én és 5-én lesz az ellenőrzési szemle s ide tartozik Hadház, Téglás, Sámson, Alsó- és Felső-Józsa, Mike-Péres és Vámos-Péres községek.

x **Szabó Zsigmond** kereskedő ur a lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk a közönség szives figyelmét.

x **A nagy Keleti Tévesztő kert** legközelebb Debreczenbe érkezik.

A közvilágítás rendezése.

— Bizottsági ülés. —

Debreczen, augusztus 30.

Szombaton d. u. ült össze először a közvilágítás ügyében 158/8143. 1897. b. közgyűlési határozat alapján tanácsi végzéssel kiküldött bizottság. Ez ülésen jelen voltak.

Simonffy Imre polgármester elnöklele alatt Komlóssy Arthur, ifj. Szabó József főszámvevő, Tikos Imre h. főmérnök, mint bizottsági tagok, továbbá Király Gyula, Roncsik Lafos, Bészler Károly és Oláh Károly tanácsnokok, Csóka Sámuel aljegyző és Szabó Kálmán kamarai elnök városi bizottsági tag.

Elnöklő polgármester előterjesztette hogy ez ülésre a tanács tagjain kívül kívül meghívta Szabó Kálmán mint a városi közgyűlésen elfogadott indítvány tovóját, dr. Király Ferenc kamarai titkárt, és Györy Kálmán világítási felügyelő mérnököt. Minthogy a kiküldött bizottság tagjai közül többen nem jelentek meg, kimondották az ülésen, hogy erre való tekintetből a nyilvános versenytárgyalás és hirdetemény, valamint a tanáchoz intézendő jelentés kérdésében ez alkalommal érdemlegesen nem határoznak, hanem azokat a szeptember 4-ikén tartandó ülésen veszik tárgyalás alá, noha a nyilvános versenytárgyalásra vonatkozó hirdetemény szövegét s a pályázati feltételek tervezetét a mérnöki hivatal már kidolgozta.

De felolvasták Komlóssy Arthur főjegyző azon jelentését, amelyeket a városoktól a főispán és a tanács tudomásával a közvilágítási viszonyokról beszerzett adatok alapján állított össze, a légszesz és villamvilágítási vállalatok jegyzékével

együtt. E helyesléssel fogadott jelentést a következőkben ismertetjük:

Hol milyen világítás van?

A kibocsátott kérdőívek 122 városból érkeztek vissza.

Ezek közül 75 helyen még mindig petroleum terjeszti a világosságot, — többnyire házi kezelés mellett. De már 12 város acetylen világítás behozatala iránt tárgyal; — nevezetesen:

A.-Kubin, Érsek Ujvár, Hatvan, Maros Vásárhely, M.-Tur, Mohács, Pápa, Tisza Füred, Tata—Tóváros, Zólyom Veszprém és Versecz.

Villamos világítás iránt folytat tárgyalást ugyan csak 12 város és 1 fürdő. U. m.:

B.-Füred, Uj Arad, Gyula, H.-Böszörmény, Jászberény, Maros Vásárhely, Nagybánya, Nagyrőcze, Orosháza, Torda, Zala-Egerszeg, Zólyom és Zombor.

Vegyesen gáz és petroleum világítás van három helyen: Baján, Nagy Váradon, Szombathelyen.

Gáz világítás van 12 városban; még pedig:

Aradon, Baján, Győrben, Kassán, Miskolczon, Váradon, Nyitrán, Pozsonyban, Selmeczbányán, Sopronban, Szegeden, Szombathelyen.

Ezekon kívül gázzal világít Budapest, Székesfehérvár, — de ezek nem választottak.

Villam és gázvilágítás van Aradon, Budapest, Temesvárott, Szegeden.

Adatok tizennégy olyan városból és egy fürdőből érkezett, a hol villamos világítás van. Ezek: Csáktornya, Eger, Igló, Karánsebes, Kecskemét, Herkules-fürdő, N.-Beeskerek, Nyiregyháza, Rosnyó, Sátoralja-Ujhely, Temesvár, Szolnok és Zenta.

Villamos világítás van még Budapesten és Nagy-Kanizsán.

A gázvilágításra berendezett városok közül villamos világítás behozatala iránt tárgyal: Pozsony, Szombathely és Sopron.

A villamos világítást teljesen kielégítőnek jelentette 15 város és 1 fürdő.

Egyedül Eger panaszkodik, aminek oka a csekély áram-erősség és az izzó testek tulságos kibasznlása.

A világítási árak.

a) Gázvilágításnál.

A beérkezett jelentésekből az tűnik ki, hogy a légszesz ára közvilágításnál $0.725/1000$ vagy $73/100$ krtól $1\frac{1}{2}$ krig változik óránként. — Magánosoknak pedig 13—19 krba kerül.

Részletezve az adatokat, a következő eredményt kapjuk:

Aradon: egy lámpáért óránként $1\frac{1}{10}$ krajczár.

Baján: közvilágítás óránként $1\frac{8}{10}$ kr. magán fogyasztás kb. méterként 19 kr. közintézetek száma 17 kr.

Győrben: közvilágítás kb. méterként 13 kr. városi épületekben $13\frac{1}{2}$ kr. magánosoknál 15 kr. ipari czélokra és fűtésre 13 kr.

Kassán: a közvilágítás évenként 16 és 18 ezer frtba kerül.

Miskolczon: 310 légszeszlángért 1896-ban a város 10480 frtot fizetett. Egy utcái lángért 5 angol köbláb fogyasztást számítva, óránként $1\frac{1}{2}$ kr. magán fogyasztás 2 kr.

Nagyváradon: egy utcái láng óránként 2-25 kr. 1 kb. m. Közvilágításnál $15\frac{3}{4}$ kr. magánosoknak $17\frac{1}{2}$ kr.

Nyitrán: közvilágítás óránként $1\frac{1}{2}$ kr., magánosoknak kbmként 14—15 kr.

Pozsonyban: (házi kezelésben) a város részére előállítási költségen; magánosoknak 13 kr., nagyobb fogyasztóknak 10% engedmény.

Selmeczbányán: egy utcái láng óránként $1.34/100$ kr.

Szegeden: közvilágításnál óránként $1.3/10$ kr., 2500 óra évi fogyasztáson felül $1.25/100$ kr., magánfogyasztásnál $12\frac{1}{2}$ kr.

Sopronban: (házi kezelésben) közvilágításnál egy láng $0.725/100$ kr., manósnoknak $1.9/10$ kr.

Szombathelyen: közvilágítás óránként $1\frac{1}{2}$ kr. magánosoknak 2 kr.

Temesvárott: magánfogyasztásnál kbm.-ként 13-18 kr. Ipari czélokra 11 kr.

b) Villamos világításnál.

Az árak egy 16 normal gyertya erejű izzó lángnál közvilágítás részére $6/10$ krtól $3\frac{1}{2}$ krig, magánfogyasztás részére $1.75/100$ krtól $2\frac{1}{2}$ -ig, sőt 3 és Szegeden $3\frac{3}{4}$ -ig váltakoznak.

Városokint az árak a következők: Csáktornyan: közvilágítás évenként 2928 frtba kerül; magánvilágítás lágokint 1 kr, városi épületekben 40% engedmény.

Egerben: 3 kr.

Iglón: $1\frac{3}{10}$ — $1\frac{6}{10}$ kr. Magánosoknak póslásban 1 láng egy évre 10 frt.

Karánsebesen: magánosoknak $1\frac{8}{10}$ kr, vendéglőkben $1\frac{25}{200}$ kr.

Késmárkon: 134 izzó utezai láng egész évre 1700 frt.

Kis-Várdán: közvilágítás 1 kr, magánosoknak 2 kr.

Máté-Szalkán: köz- és magánfogyasztásnál $1\frac{8}{10}$ kr.

Herkulesfürdőn: állami kezelésben önköltség évente 6500 frt magánosoknak egy évre lángokint 13 frt 50 kr.

Nagy-Becskeken: közvilágítás körül 12000 frtba: magánosoknak 1 db. 50 Wattos láng $1\frac{1}{2}$ kr.

Nyiregyházán: közvilágítás költsége egész évre 5000 frt. Magánosoknak $2\frac{1}{2}$ kr egy láng óránként.

Rosnyón: közvilágítás egy évre lángonként 10 frt, magánosoknak óránként 2 kr, — nagyobb fogyasztásnál $1\frac{1}{2}$ kr.

S.-A.-Újhelyen: közvilágításnál 1 izzó láng $9/10$ kr; magánosoknak $2\frac{2}{10}$ kr.

Temesvárott (házi kezelésben). A telep megváltása 200,000 frtba került. 8 0 izzó láng és 9 iv lámpa évente 30000 frt.

Közvilágítás óránként $1.45/100$, magánvilágítás $1.81/100$ kr. Nagyobb fogyasztásnál 20% engedmény.

Szolnokon: 300 izzó és 4 iv lámpa évente 6000 frt. Közvilágításnál 1.2 krtól 50% engedmény. Magán fogyasztásnál 1.75 kr. lángonként.

Zentán: 400 izzó és 2 iv lámpa van, mely 9120 frtba kerül évente. Magánosoknak egy láng $92/100$ kr.

c) Acetylen.

Lágonként és óránként 1 kr.

Azon szerződési javaslat szerint, amelyet a multkor közgyűlés elé terjesztett a tanács, Debreczenben 1898-tól fogva a közvilágításnál a légszész óránként 0.8 krba magánfogyasztásnál pedig köbméterenként 15 krba kerülne, s ez időszakonként leszállana 12, sőt a fogyasztás növekedése arányában egész 10 krig.

Világítási czégek.

A főjegyző jelentésében felsorolja végül azokat a vállalatokat, czégeket és r. társaságokat, amelyeket a nyilvános versersenytárgyalásnál pályázatra lehet felhívni.

Villamos világítás berendezésével és ellátásával foglalkozó cég Budapesten és a külföldön van 8, vidéken 9.

Gázvilágítással foglalkozó r. társaság pedig 13 van.

Vegyes. Nyitott ablak.

(Longfellow.)

A hársfa lombok árnyában

Még áll a régi lak —

A kert porondos utai

Fényt árnyra váltanak . . .

A gyermekszoba ablakát

Láttam kitérve ott —

De édes, gyermek arczokat

Szemem nem láthatott! . . .

A hü, az óriási dogg

Ajtót figyelve vár

Kicsinyke játszó társira. —

Nem térnek vissza már! . . .

Nem játszanak a hárs alatt,

Kacaját nem hall a ház;

Fölötte árny és bánatos

Halotti csend tanyáz! . . .

Madárka zeng a lomb között,

Édes, családi dal! . . .

Mint gyermekhang, mit álmban

A férfi néha hal! . . .

— S a kis fiu, ki jött velem

Nem érthető szegény,

Miért szoritám úgy kezét

S öleltem őt meg én? . . .

Király Ernő.

(Az angol család és cseléd.)

A „Magyar gazdák Lapjának“ főszerkesztője, Herényi Gothard Sándor most Angliában járt s egy előkelő angol főur gazdaságát látogatta meg Grayshatt Hallban déli Angliában. Érdekes dolgokat ír az angol ur és cselédei közti viszonyról, különösen a népnevelést és vallásosságot, közös imádkozást emelvén ki, mely minden álszenteskedés és pietismus nélkül képezi az angol család egyik összekötő kapcsát s meghonosítása bizony a magyar családi életben is kívánatos volna. H. Gothard érdekes közleményének idevonatkozó részét következőkben adjuk, mint megszívlelésre nagyon méltó dolgokat:

„Érdekes azt látni, hogy adja ki az uraság rendeleteit. Kocsisához lemegy maga; igen udvarias formában felszólítja, hogy legyen szives befogni, megjelöli a lovakat és a 12—15 kocsit tartalmazó remiseben a kocsit, melyikbe fogjon be. — Fővadászaival, erdszeivel, kertészeivel mind úgy beszél, mintha azok nem cselédek, hanem legalább főtisztek volnának. Sem a cseléd, sem az ur soha sem veszi le kalapját, hanem rövid szalutálással köszöntenek egymásnak. A belső cselédség azonban szertartásos, katonás tartású. Gazdámnak kijelenttem, hogy csak kettőt irigylek tőle: vadászátát, meg a cselédeit. Mert teljes életemben az volt az ideálom, hogy cselédséggel úgy lehessen elbánni, mint az angol ur az ő angol cselédjével. Igen de ehhez művelt, kötelességtudó, becsületes cseléd kell. Az angol ur épen olyan művelt, mint a magyar nagy ur. Főleg a mánás. művelt, kellemes és az elegancia megtetesülése ott is, itt is. No de ne szóljunk le a magunkét. Nem a sok tanulás, az agy túltöltése, hanem a lélek kiművelése az, mi a kötelességtudást felébreszti. Sajnos, ez hiányzik teljességgel nálunk és ez nagyobb mértékben van meg a szabad Angliában, mint a paragrafusok közé szoritott nagy Németországban. A kiművelt, kisimított lélek az, mi közel hozza a legmesszebb álló társadalmi állásu embert is egymáshoz. Sajnos, a mi népiskoláinkban, ahol az ABC-ét és számolást jól-rosszul megtanítják, jóformán sehol sem fordítanak gondot a nevelésre, a lélek kiképzésére. És ami köznépünk, cselédünk, ha írni, olvasni tud is, lelkében faragatlan marad, a rábizott állatot, portékát, üti, veri, rontja, örül ha gazdája kárát vallja és a viszony otthon soha sem lehet az ur és cselédje közt mint Angliában. Érdekes azt is látni: mily intelligenciával végzi a cselédség a rábizott munkát. Hogy készíti a szénát, hogy fuvarozzák, rakják kazalba, takarják be télire ponyvával, mintha mind

finom thea volna. Mily szelídek az állatok, sőt még az erdő vadai is. És mi ennek az oka? A jó népiskola, mely a közönséges halandóból is állásához mérten művelt embert nevel, mely a társadalmi állás legalacsonyabb fokán is ember, a föld legtekélyesebb lényé. Oka az angol családi élet, mely ismét a társadalom alapvető faktorának mintaképe. Vagy nem szép dolog-e az angol előkelő családban azon szokás, hogy minden reggel 9 órakor teljes diszben összejön az ebédlőbe az egész házi nép, a család minden tagja és a cselédség. A házi ur imakönyvet vesz elő, egy darabot felolvass a szentírásból, azután házi népével együtt imádkozik. Ilyen családi viszony mellett rossz cseléd csak az elvetemült gonosz ember lehet! Mikor fogunk mi magyarok az emberi műveltségnek erre a fokára jutni? A világon alig van szebb, felemelőbb, megnyugtatóbb, nemesebb, kényelmesebb, elegánsabb, mint egy angol ur családi élete. Mondhatom, hogy azon két nap, mit ennek tanulmányozásában Grayshott Hallban töltöttem, nemesak négy heti angolországi utazásomnak, de életemnek egyik legtanulságosabb és legélvezetesebb ideje volt. Herényi Gothard Sándor.”

(Az anyai szem.) Anya: Bocssásson meg Ellenőr ur, de többé meg nem engedhetem, hogy ön a leányommal egyedül sétálgasson. — Ellenőr: Hát nem tetszik bennem bizni? — Anya: De igen. — Ellenőr: Hát akkor talán a kisasszonyban nem tetszik bizni? — Anya: Oh ő benne is bizom; de kettőjükben együtt nem bizom.

(Az első páciens.) Egy munkás áll a gyáros előtt, aki föl akarja fogadni. Nemde, ön teljesen egészséges? kérdi a gyáros tőle. — Igenis kérem én bennem még egy fiatal orvos sem talált hibát, pedig én annak első páciense voltam.

(Az előfizetők orvosa.) Egy amerikai újságnak a szerkesztője, aki olvasói számára ráadásul orvost tart, egyszer az előfizetők lajstromában ráakadt egy előfizetőre, aki már rég nem küldötte be az előfizetési díjat. Ráírt tehát az orvosra: Ne menjen többé Mr. M.-hez, már nem előfizetünk többé. Ő már egyáltalában nincs többé — felelte az orvos.

(Egyről-másról.) A békés-gyulai Komlószálló bérlője nem régiben vezette be az acetylen gáz világítást, szállodájának összes helyiségébe. Tegnapelőtt este a gazometer helyiségében robbanás történt, mely egy kazánt levegőbea röpitett. A töltéssel foglalatostkodó háziszolga és egy jelenlevő szállodai alkalmazott, sulyos égési sebeket szenvedett. Mindkét sebesültet a kórházba szállították. A bérlő neje, ki a kazán közelében tartózkodott, arczán szintén égési sebeket szenvedett. A szerencsétlenséget a házi solga tájékoztatlansága okozta. — A napokban összeszámolták a Berlinben lakó nemeseket név és foglalkozás szerint. A szokatlan népszámlálás 8000 nemest eredményezett. A nemesek legtöbbször — 4600 — katona. Magasabb polgári állásban 529, földbirtokos 95, tőkepénzes 290 nemes ember. A berlini arisztokracziának azonban kétségkívül igen érdekes alakja az a 207 kereskedő, gyáros és ügynök, az a 201 alsó rangú hivatalnok és az a 108 kézmives és kisiparos, a kiket a statisztika eredménykép a nemesek közé számoltattak. — Belgiumba ez év május elsejétől új óra-zámitás, vagyis az óráknak 1-től 24-ig való jelzése hivatalosan életbe lépett. Az éjjeli óráknak a vasuti menetrendben kettős jelzése van: O jelzi a nap azon óráját, a melyben a vasut indul,

24 ped
ben a v
óra köz
alakjáb
XIII. L
lyezett
az össze
vagyona
helyezve
hónapb
a piaris
zsef sik
a tanítá
ber hav
Kelemen
kegyest
csaknem
terjeszk
társhaza
43.000 t
főltalál
tudvale
egy oly
leghatás
Elbirála
bizottsá
rescsagi

Kat
csak an
lasztá
irányu
szóra. E
30. szak
lönben
bizottsá
képvisel
lálja s h
képvisel
szükség
Kor
döm. Me
meleg.
H.-

„Csoko
F

— Felvéte

Al
Csege k
s ott Be
nyilatko

Én
május
valamint
dos Géz
feljelent
lalt vádj
tem arról
felelnék
képest e
zetteköl
kérek.

Vé
könyvi
cz. lapb

K
Turi P
Szabó
Molnár
Sélley

Le
szek érk
tünhetett

*) E
felelőség

24 pedig a nap azon óráját, melyben a vasut érkezik. Az éjféli és reggeli 1 óra közti perceknek O-hoz tizedes törtek alakjában való hozzáadásával jelezte. — XIII. Leó pápa a minap 600.000 lírát helyezett el ismét az angol bankban. Az az összeg, a mely, mint a pápa magánvagyon, az angol bankban letétbe van helyezve, már sok millióra rug. — Jövő hónapban lesz 300 esztendeje annak, hogy a piaristák alapítójuk kalazanti szt. József sikerdus működése példáján indulva, a tanítással foglalkoznak. 1597. szeptember havában nyitlak meg ugyanis VIII. Kelemen pápa beleegyezésével az u. n. kegyestanítórendi iskolák. Azóta a rend csaknem egész Európa és Amerikára kiterjedt, úgy, hogy jelenleg már 120 társháza van 1875 taggal, kik évenként 43.000 tanulóat nevelnek fel. — A dinamikáért főtálatója Nobel Alfréd végrendeletében tudvalevőleg 200.000 svéd koronát hagyott egy olyan mű megjutalmazására, mely leghatásosabban küzd a háboru ellen. Elbírálás végett a storting tagjaiból álló bizottság volt kiküldve, mely a díjat, Veresagin orosz csatafestőnek ítélte.

Szerkesztői posta.

Kath. választónak. A D-n fejtegetéseire csak annyit válaszolunk, hogy mi az új választásról szóló hírnk első részét a katolikus irányu Tiszántul-ból vettük át csaknem szószóra. Ezzel a lappal szálljon hát perbe a 30. szakasz rendelkezései felett a D-n. Különben a nagyváradi autonómiai központi bizottság ma ül össze, hogy a kongresszusi képviselőre beadott szavazatokat összeszámolja s hogy a gróf Batthiány József egyik képviselőjelölt elhalálozása folytán felmerült szükséghez képest újból intézkedjék.

Korinyicza. Köszönöm. Beadtam. Elküldöm. Megmondtam. Sok a dolog. Nagy a meleg.

H.-Dorog. Szíves megemlékezése jól esett.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyilttér.)*

Jegyzőkönyv.

— Felvétellett Csegein 1897. évi augusztus hó napjain. —

Alulírott Bertalan Gábor ur felkérésére Csege községhezánál egyúttesen megjelentünk s ott Bertalan Gábor ur előttünk a következő nyilatkozatot kérte jegyzőkönyvbe vétetni:

Én Bertalan Gábor általam f. évi május hóban főispán ur Ó méltóságához, valamint Hajdúvármegye közgyűléséhez Kardos Géza s a csegei előjáróság ellen beadott feljelentésemben, illetve felebbezésemben foglalt vádjaimat, miután időközben meggyőződtem arról, hogy azok a valóságnak nem felelnek meg, alaptalanok, kötelességemhez képest ezennel visszavonom s fent megnevezettektől egyenként s összesen bocsánatot kérek.

Végül megengedem, hogy ezen jegyzőkönyvi nyilatkozatom a „Debreczeni Ellenőr” cz. lapban saját költségemen közzétéssék.

Kmf. Bertalan Gábor.

Turi Péter főbíró.	Simon Mátyás.
Szabó Péter főjegyző.	Németh István.
Molnár Albert.	Kovács Pál.
Sélly Lajos.	Simon András.

Nyilatkozat.

Legutóbb kétszer hirdettem már művészek érkezését s ezeknek elmaradása úgy tűnhetett fel, mintha én a közönség jóhiszemű-

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

ségével esetleg visszaöltem volna, szolgáljon erre vonatkozólag a következő felvilágosításul:

Rosszakaratu rágalomnak vagy félreértésnek akarom az élet venni és ezért kell kijelentnem, hogy levelezéseim folytán könnyen bebizonyíthatom, hogy a Jackson akrobata és nyújtó-tornász csoportot aug. 24-től kezdődőleg szerződöttem és ezen tényt minden érdeklődőnek bebizonyítom a Bika szálloda 36 sz. a. lakásomon, a hol levelezésemet bárkinek is betekintés végett átengedem, melyből világosan kitűnik, hogy én a Jackson csoportot szerződöttem és ezen szerződés dacára nem érkeztek meg, miről kötelességszerűen tek. Végh Gyula tb. főkapitány urnak rendszeresen jelentést tenni kötelességemnek tartottam s ugyanezt a t. sajtóval is tudattam.

Ben Aly Bey bűvészre vonatkozólag szolgáljon melegségemül, hogy én ezen urat a budapesti VII. kerületi klubból valamint megelőzőleg már Rotterdamból ismertem és nem sokat tartottam felőle, különösen megbízhatóságáról és ezen urat, mintegy kifejezett kívánságra kénytelen-kelletlen szerződöttem. És itt tudatnom kell, hogy Ben Aly Beyt nem én hirdetem, hanem annak impressáriója Freund Alfréd ur, azonban a kishirdetést követő napon aug. 18-ról keltezve Szolnokról érkezett egy sürgöny, nálunk ez is megtekinthető következő tartalommal:

„Nem játszhatom, ma Németországba utazom.”

Ennyivel tartoztam az engem pártfogoló igen t. közönségnek a magam igazolására kijelentem és egyúttal van szerencsém tudatni, hogy előadásomra f. é. szeptember 15-éig kaptam engedély meghosszabbítást, igyekezni fogok ezen rövid ideig minden lehető elkövetni, hogy a már megnyert bizalmat folyton változó új műsorrat fokozzam és kérem továbbra is a jóakaratu támogatást.

Már e napokban új tagok fognak felépni.

Debreczen, 1898. aug. 30.

Mély tisztelettel
Angelotti Vilmos

az első debr. mulató igazgatója.

Tanulók

teljes ellátásra

(lakás és ételmezés)

elfogadtatnak

és minthogy a családban az érintkezés német nyelven folyik, a német nyelvben

alapos oktatásban részesülnek.

Értekezhetni: Kádás-utca 1841. sz. a.

Hizott ökor és tehén eladás.

Az egi méltóságos főkáptalan Bagotai gazdaságában 73 darab ökor és tinó, az Ároktói gazdaságban 21 darab tehén, összesen 94 darab hizott marha eladó.

A venni szándékozók irás vagy szóbeli ajánlataikat folyó év szeptember hó 20-ig egyenesen méltóságos Pánthy Endre püspök s nagyprépost urhoz tejjessék be.

Oda utazás a Füzés-Abony—Debreczeni vonalon Folyási állomáson kelletik kiszállni, honnan az eladó marhák uradalmi fogaton lesznek megtekinthetők.

Eger, 1897. augusztus 28.

Póka István

feldgyelő.

810-3-1

Üzlet átvétel BUDAPESTEN.

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő

Frischauf-féle nagyvendéglő

Budapest, Erzsébet és Deák-tér sarkán.

saját tulajdonomba ment át és azt f. augusztus hó 1-én ujonnan megnyitottam.

Kiváló tisztelettel
Putzer György

790 2-2

vendéglős.

Takarmány

Mintegy 60 szekér vörös löhere szina, 40 szekér réti gyp szina, nagyobb mennyiségű tavaszi szalma eladó Érkörtvélyesen.

A helyben való feletetés esetén, kívánatra a tengeri c utka nagy részben lábán hagyatik. A pásztornak lakás, az állatoknak akol — alom szalma. A legelő biztosított, esetleg mestantól május 1-ig.

Értekezhetni Er-Körtvélyesen (Szatmár megye posta a vasuti megállóhelyen) Szent-Királyi Kálmán ny. kir. törvényszéki bíróval.

811-3-1

MELOCCO PÉTER
BUDAPEST
VI. Dévai utca 21.

Alumíniumszerszámok, cementárnyék és betonépítési vállalat.
Cementkörvek minden nagyságban.

Árjegyzék ingyen és közméltos.
Árjegyzék ingyen és közméltos.

Elvállal vasúti csatornázásokat, szilár- és vízerítőményeket, cementbetonbucolásokat, gépalapozásokat stb.

Intelligens**francia kisasszony**

társalgónői, vagy nagyobb leány mellé

állást keres

keresztény családhoz.

Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik.

Czím a kiadóhivatalban. 804-2-2

Különleges

Csemegeszőlő

és

Őszi baraczk

794-6-3 a hirneves

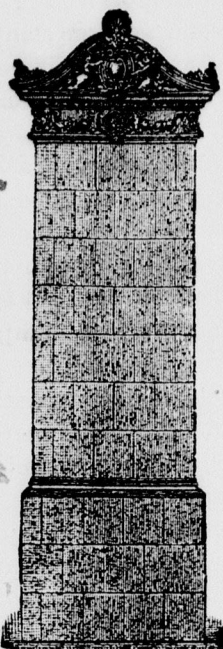
Ujlétai szőlő-telepről.

Kapható egyedül:

Szabó Zsigmond

kereskedésében

Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Az eperjesi Népbank Kályhagyáraajánlja tiszta fehér és **teljesen tűzálló** anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-német, chamcis és majolika**cserépkályháit**valamint **diszes kandallóit, kandaillós kályháit és takaréktűzhelyeit**, melyek ez paráiban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kiállításokban részesültek.**Jutányos árak mellett**

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosított.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik.**Egész épületek kályhaberendezését** tetemes árengedménnyel vállaljuk el.**Főraktár Eperjesen.**

Bizományi és mintaraktár Debreczenben

KOVÁCS GYULA vaskereskedő urnál

Nagy-uj utca szegletén a Bika szálloda mellett.

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárról kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállíttatnak. 731-14-10

SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

Debreczen, Teleki-utca 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképzésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára.) **Zongora, ének, hegedű, gordonka, orgona, zeneelmélet és kamarazene.****Tanárok:** (az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) **Szotyori Nagy Károly**, igazgató, zeneművész. **P. Nagy Zoltán** tanár, **Tóth Árpád** tanár, **Friedmann Samu** tanár.**Felügyelő:** **Szotyori Nagy Károlyné**, **Csilléry Gizella**.**Oktatás:** Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.**Tanfolyamok:** **Előkészítő osztály** (zenei dedó 7-8 éves gyermekek számára.)**Alsó osztály** (kezdők számára) két évfolyam.**Középosztály** (haladók számára) három évfolyam.**Kiművelési osztály** három évfolyam.**Karének osztály** külön a növendékek és külön **urhölgyek számára.****Egyes osztályokba** a növendékek **korlátozott** számban vétetnek fel.**A tanórák** a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.**A szülők** minden esetben értesítetnek gyermekeikről.**Beiratási díj, tandíj** és egyebekről bővebben a tájékoztató szolgál.**Beiratások tartatnak d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6 óráig.****Az iskolai év szeptember 4-én nyitattik meg.**

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly

igazgató.

Teleki-utca 2175. szám.

Telefon 230. szám.

793-10-6